

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 20.10.2004
KOM(2004) 681 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS
TARYBAI IR EUROPOS PARLAMENTUI**

dėl 2004 m. spalio 20 d. Komisijos sprendimų dėl Belgijos, Estijos, Suomijos, Prancūzijos, Latvijos, Liuksemburgo, Portugalijos ir Slovakijos prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimais nacionalinių paskirstymo planų pagal Direktyvą 2003/87/EB

1. ĮŽANGA

Kova su klimato kaita yra svarbus Europos Sąjungos tikslas. ES nusprendė tai daryti įgyvendindama savo įsipareigojimus pagal Kioto protokolą, daugiašalį susitarimą, sprendžiantį šią pasaulinę problemą daugiašaliu bendradarbiavimu. Glaudžiai dirbant su valstybėmis narėmis, pramone, pilietine visuomene ir akademine bendruomene parengta Europos klimato kaitos programa (ECCP), padėsianti ES surasti rentabilius būdus įvykdyti Kioto protokolo įsipareigojimus. Pagrindinis ECCP pasiūlymas – sukurti prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijomis sistemą ES siekiant sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas. 2003 m. Taryba ir Parlamentas priėmė Direktyvą 2003/87/EB, numatančią prekybą emisijomis nuo 2005 m. sausio.

Pirmasis ES prekybos emisijomis etapas apima CO₂ emisijas iš daugiau kaip 12000 įrenginių. Kiekviena valstybė narė turi parengti nacionalinį apyvartinių taršos leidimų paskirstymo planą ir pateikti jį Komisijai įvertinti. Planai grindžiami objektyviais ir skaidriais kriterijais, įskaitant išvardytuosius Direktyvos III priede. Komisija gali atmesti nacionalinius planus, visus arba iš dalies, jei jie neatitinka šių kriterijų. Komisija, siekdama padėti valstybėms narėms parengti planus, patvirtino vadovą¹ dėl direktyvoje išdėstytų kriterijų įgyvendinimo.

Šis Komunikatas remiasi KOM(2004) 500², kuris pagrindė Komisijos sprendimų dėl Austrijos, Danijos, Vokietijos, Airijos, Nyderlandų, Slovėnijos, Švedijos ir Jungtinės Karalystės nacionalinių planų, ir nustato kitų aštuonių nacionalinių planų Komisijos vertinimą. Viena iš priežasčių, kodėl pagal direktyvą Komisija atsakinga už nacionalinių paskirstymo planų įvertinimą, yra ta, kad reikia užtikrinti, jog direktyvos kriterijai teisingai taikomi paskirstant apyvartinius taršos leidimus iki prekybos pradžios. Labai svarbu bendrąją ES vidaus rinką ir bendrąją ES prekybos emisijomis sistemą apsaugoti nuo rinkos iškraipymų neteisingai taikant direktyvos ar Sutarties nuostatas. Tai pirmas kartas, kai ES dalyvauja prekyboje emisijomis visos ES mastu, ir šis pirmasis prekybos laikotarpis, nuo 2005–2007 m., vadinamas „mokymosi etapu“. Visos valstybės narės suinteresuotos, kad ši priemonė padėtų siekti ES klimato kaitos tikslų ir leistų jį siekti rentabiliai. Tačiau, jei valstybės narės išdavė daugiau leidimų, negu tikėtinas faktinių emisijų iš numatytų įrenginių kiekis, direktyvos nauda aplinkai būtų nedidelė arba jokia. Būtų sutrukdyta švarių ir naujų technologijų plėtra ir būtų pakenkta dinamiškos ir likvidžios rinkos vystymuisi.

2. PATEIKTŲ NACIONALINIŲ PASKIRSTYMO PLANŲ SKAIČIUS

2004 m. spalio 14 d. 22 valstybės narės Komisijai pateikė nacionalinius paskirstymo planus. Aštuoni iš jų buvo įvertinti 2004 m. liepą, o kitų aštuonių (Belgijos, Estijos, Suomijos, Prancūzijos, Latvijos, Liuksemburgo, Portugalijos ir Slovakijos) vertinimas yra pažengęs pakankamai, kad Komisija galėtų spręsti, ar jie suderinami su direktyva. Šiems kitiems

¹ Komunikatas dėl pagalbos valstybėms narėms įgyvendinant Direktyvos 2003/87/EB, nustatančios prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimais sistemą Bendrijoje ir iš dalies pakeičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB, KOM(2003) 830 galutinis 2004 m. sausio 7d., III priede nurodytus kriterijus.

² Komunikatas dėl 2004 m. liepos 7 d. Komisijos sprendimų dėl Austrijos, Danijos, Vokietijos, Airijos, Nyderlandų, Slovėnijos, Švedijos ir Jungtinės Karalystės prekybos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimais nacionalinių paskirstymo planų pagal Direktyvą 2003/87/EB.

aštuoniems planams tenka apie 15 % numatomo viso leidimų kiekio per pirmąjį prekybos laikotarpį, o visas kiekis sudaro beveik 60 % numatomo apyvartinio kiekio.

3. NACIONALINIŲ PASKIRSTYMO PLANŲ ĮVERTINIMAS

Kiekvienas gautas nacionalinis planas įvertintas būdu, visiškai atitinkančiu pirmoms aštuonioms valstybėms narėms 2004 m. liepos 7 d. priimtus sprendimus ir paaiškintu KOM(2004) 500.

Analizuodama planus, Komisija vėl suskirstė rastas nuostatas, neatitinkančias vieno ar daugiau iš 11 direktyvos kriterijų, į grupes tokiais pavadinimais: kiekvienos valstybės narės Kioto protokolo įsipareigojimų atitiktis („Kioto siekis“); *ex-post* pataisymai; pervedimo taisyklės; bet kokių naujų rinkos dalyvių atsargų planavimas ir valdymas. Kai kuriuose iš šių antrą sprendimų rinkinį įtrauktuose planuose Komisija rado nesuderinamumą su įvertinimais pagal Sprendimą 280/2004/EB. Kiekviena šių grupių aprašyta tolesniuose skirsniuose.

3.1. Įvertinimų darnumas pagal Sprendimą 280/2004/EB

Pagal Sprendimą 280/2004/EB³ Komisija atlieka metinį valstybių narių tikrųjų ir numatomų emisijų bendrą įvertinimą, įvertinimą pagal sektorius ir pagal dujų rūšį. Šie įvertinimai parengiami glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis. Orientaciniame dokumente teigiama: „Darnumas nebūtų užtikrintas, jei valstybė narė ketintų paskirti daugiau leidimų, negu įrenginių tikrųjų ir numatomų emisijų, kaip pranešama atitinkamo laikotarpio įvertinime.“

Komisija nustato, kad Estijos, Latvijos ir Slovakijos planai atitinka 2 kriterijų, atsižvelgiant į sumažintą bendrą leidimų skaičių trijuose planuose.

3.2. Darnumas su Kioto siekiu

Belgija ir Liuksemburgas iš viso ketina pirkti mažiausiai 56 milijonus Kioto vienetų⁴. Portugalija, išreikšdama ketinimą pirkti Kioto vienetus, plane nenurodė jų kiekio ir todėl vertinant planą į ketinimą nebuvo atsižvelgta.

Savo įvertinimą Komisija grindžia aštuoniais KOM(2004) 500 išdėstytais elementais.

Belgija ketina pirkti mažiausiai 41 milijoną Kioto vienetų ir padarė žymią pažangą dėl aštuonių KOM(2004) 500 išdėstytų elementų. Šioje stadijoje Kioto vienetus pirkti ji skyrė finansinių šaltinių už daugiau nei 120 milijonų eurų. Atsižvelgdama į sumažintą bendrą leidimų skaičių, Komisija nepriima sprendimo, kad Belgijos planas prieštarauja 1 kriterijui.

Liuksemburgas ketina pirkti 15 milijonų Kioto vienetų. Liuksemburgo valdžios institucijos 2004 m. spalio 6 d. pranešė Komisijai įsipareigojimus sudaryti teisinę įstatymų bazę, perkelti į ją Direktyvos 2003/87/EB nuostatas ir įsteigti specialų klimato fondą, 2005 m. biudžete skirti finansinių išteklių klimato fondui, ir įkurti Aplinkos ministeriją bei pranešti JT

³ 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas 280/2004/EB dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos Bendrijoje monitoringo mechanizmo ir Kioto protokolo įgyvendinimo, OL L 49, 2004 2 19, p. 1.

⁴ Liuksemburgas – 15 milijonų, Belgija – mažiausiai 41 milijoną.

klimato sekretariatui, kad ši ministerija yra paskirtoji nacionalinė valdžios institucija. Atsižvelgdama į pirmiau išvardytus pokyčius ir sumažintą bendrą leidimų skaičių, Komisija nepriima sprendimo, kad Liuksemburgo planas prieštarauja 1 kriterijui.

3.3. *Ex-post* pataisymai

Verslo įmonėms reikia tikrumo, kad jos turėtų naujoms investicijoms reikalingo pasitikėjimo. *Ex-post* pataisymai mažina šį pasitikėjimą, kurdami netikrumą.

2004 m. liepos 7 d. priimtais Komisijos sprendimais dėl nacionalinių paskirstymo planų visi ankstesniuose nacionaliniuose paskirstymo planuose buvę *ex-post* pataisymai buvo atmesti. Be to, kai kurios valstybės narės iš dalies pakeitė savo planus anksčiau, negu buvo priimti šie sprendimai panaikinti *ex-post* pataisymus, o kitos valstybės narės iš dalies pakeitė savo planus, taip pat pašalindamos *ex-post* pataisymus prieš priimant dabartinius sprendimus.

3.4. Naujų rinkos dalyvių atsargos

Komisija pažymi, kad visi įvertinti planai numato naujų rinkos dalyvių atsargų sukūrimą.

3.5. Specifiniai individualių planų klausimai

Suomijos plane yra įrenginių sąrašas, bet sąrašė nėra kiekių, kurie turi būti paskirstyti kiekvienam įrenginiui Alandų salose. Todėl pagal 10 kriterijų reikalaujamas sąrašas nėra išsamus.

Prancūzija pranešė, jog įtrauks apie 800 papildomų įrengimų be tų, apie kuriuos jau pranešta. Tolesnės detalės, įskaitant leidimų skaičių, kuris bus paskirtas šiems įrenginiams, nebuvo praneštos, todėl sąrašas nėra išsamus. Be to, Komisija nustato, kad paskirstymo, skirto specialioms augimo atsargoms, dalis prieštarauja 5 kriterijui, kadangi ji paremta pervertintais augimo skaičiais ir todėl sudarytų pernelyg palankias sąlygas tam tikroms įmonėms ir veiklai.

Toliau pateiktoje 1 lentelėje apibendrinamas Komisijos įvertinimas ir nurodoma, kuriems kriterijams prieštarauja individualūs planai.

1 lentelė

	Belgija	Estija	Suomija	Prancūzija	Latvija	Liuksemburgas	Portugalija	Slovakijos Respublika
1 Kioto								
2 Emisijų raida								
3 Potencialas								
4 Kiti teisės aktai								
5 Nediskriminavimas				ATMESTI				
6 Nauji rinkos dalyviai								
7 Ankstyvi veiksmai								
8 Švarios technologijos								
9 Viešos konsultacijos								
10 Įrenginių su kiekvienam skirtu kiekiu sąrašas			ATMESTI	ATMESTI				
11 Išorinė konkurencija								
10 straipsnis								